

Rapport

Projectnummer: 359124

Referentienummer: SWNL0224807

Datum: 24-04-2018

Verkennd natuuronderzoek 'Milieustraat en gemeentewerf Willem Dreeslaan 4 Papendrecht'

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Verantwoording

Titel	Verkennd natuuronderzoek 'Milieustraat en gemeentewerf Willem Dreeslaan 4 Papendrecht'
Subtitel	Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	359124
Referentienummer	SWNL0224807
Revisie	D0
Datum	24-04-2018

Auteur(s)	Yann Horstink
E-mailadres	yann.horstink@sweco.nl

Gecontroleerd door
Paraaf gecontroleerd

Jody Ettema

Goedgekeurd door
Paraaf goedgekeurd

Maarten Mouissie

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Kader van het onderzoek.....	4
1.2	Ligging plangebied.....	4
1.3	Voorgenomen activiteiten.....	5
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden.....	6
2.1	Toetsingskader	6
2.2	Inventarisatie	7
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	7
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming.....	8
3.1	Toetsingskader	8
3.2	Methode	9
3.3	Voorkomende ecotopen.....	10
3.4	Planten.....	12
3.5	Vleermuizen	12
3.6	Overige zoogdieren	14
3.7	Vogels	16
3.8	Amfibieën en reptielen	16
3.9	Vissen	17
3.10	Ongewervelden	17
4	Natuurbeleidskaders	18
4.1	Toetsingskader	18
4.2	Natuurnetwerk Nederland	18
4.2.1	Toetsingskader.....	18
4.2.2	Inventarisatie.....	19
4.2.3	Analyse en toetsing effecten	19
4.3	Gemeentelijk beleid	21
4.3.1	Toetsingskader.....	21
4.3.2	Inventarisatie.....	22
4.3.3	Analyse en toetsing effecten	24
5	Conclusies	26
	Referenties	28

1 Inleiding

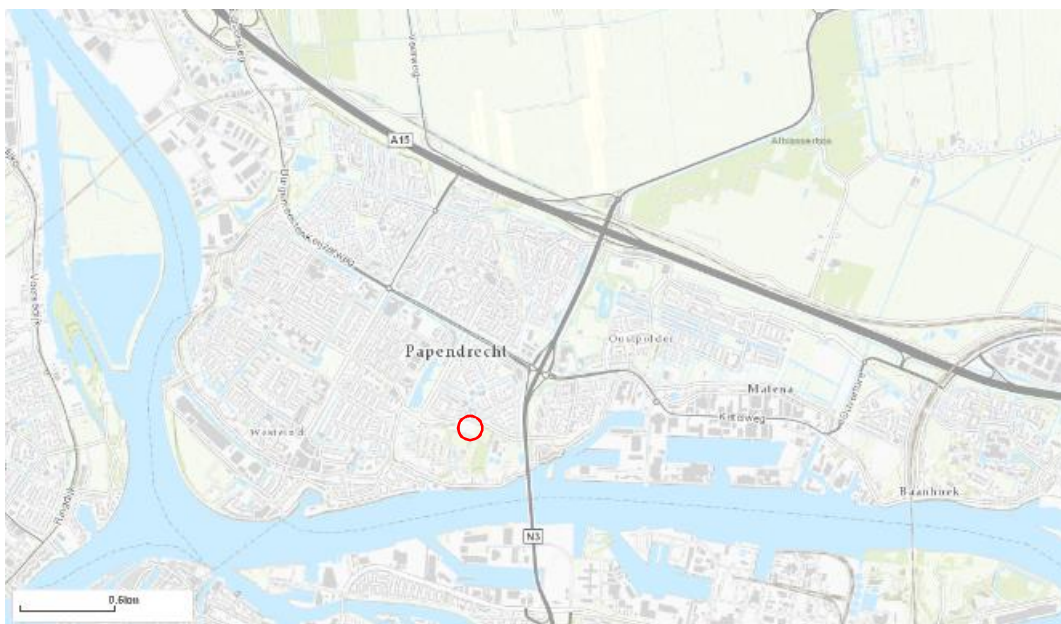
1.1 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden;
 - soorten;
 - houtopstanden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN) en eventueel gebieden buiten het NNN, zoals weidevogelleefgebieden, akkervogelgebieden en ganzenfoerageergebieden;
- Gemeentelijk beleid.

Het verkennend onderzoek is erop gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

1.2 Ligging plangebied

Figuur 1 Globale ligging plangebied (rode cirkel). Bron: Esri Nederland & Community Maps Contributors.

Figuur 2 Globaal plangebied (rood kader). Bron: Esri Nederland & Community Maps Contributors.

Het plangebied is gelegen in gemeente Papendrecht en vormt samen met omliggende gemeenten en Stadsregio Rotterdam één van de dichtbevolkte gebieden van Nederland. Papendrecht is gelegen ten zuiden van de A15 en in de oksel van de rivieren Beneden-Merwede en Noord. De projectlocatie is aan zuidzijde van de stad gelegen en wordt omsloten door stedelijk gebied (zuidwest-, west- en noordzijde) en een begraafplaats (oost- en zuidzijde). Aan noordzijde loopt de drukke doorgaande weg Willem Dreeslaan, waaraan de locatie op twee locaties ontsloten is. Tussen de begraafplaats is een brede sloot gelegen.

1.3 Voorgenomen activiteiten

De gemeentewerf en milieustraat zijn gedateerd en voldoen niet meer aan de huidige eisen. Sweco heeft in opdracht van gemeente Papendrecht een variantenstudie uitgevoerd (fase 1). Naar aanleiding hiervan heeft de gemeente de keuze gemaakt om de bestaande gemeentewerf en milieustraat aan de Willem Dreeslaan in Papendrecht te reviseren. De gemeentewerf en de milieustraat worden twee inrichtingen met een eigen exploitant. Daarom zal voor beide inrichtingen een vergunningsprocedure doorlopen moeten worden (fase 2).

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

De Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. Binnen het kader van de Wnb is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig);
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten;
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel;
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten;
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten, is in ieder geval een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) maakt onderdeel uit van de Wet natuurbescherming. Vergunningverlening voor Natura 2000-gebieden bij een toename aan stikstofdepositie is gekoppeld aan het PAS. Dit programma is via het Besluit PAS in de Wet natuurbescherming verankerd. In de Regeling PAS zijn de volgende te volgen procedureregels vastgelegd ten aanzien van nieuwe projecten en/of andere handelingen:

- toename van minder dan 0,05 mol N/ha/jr: geen vergunning en geen melding nodig;
- toename van 0,05-1 mol N/ha/jr: geen vergunning nodig, een melding volstaat*;
- toename van meer dan 1 mol N/ha/jr: vergunning nodig.

** Wanneer een melding volstaat (bij 0,05 mol N/ha/jr of bij 1 mol N/ha/jr), hangt af van de beschikbare ontwikkelingsruimte voor het betreffende Natura 2000-gebied.*

Voor het uitvoeren van de stikstofberekening dient gebruik te worden gemaakt van de Aeries-calculator. Bij een melding of vergunningsaanvraag dient deze berekening te worden bijgevoegd. Bij een vergunningsaanvraag zal door het bevoegd gezag worden bepaald of er nog ontwikkelingsruimte beschikbaar is voor de toename van stikstof voor de betreffende habitattypen of soorten¹. Op basis daarvan zal worden bepaald of een vergunning kan worden verleend.

¹ In de Aeries monitor is in te zien voor welke gebieden geen ruimte meer beschikbaar is. Omdat deze informatie niet altijd up-to-date kan deze afwijken van de beoordeling van de provincie.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de gebieden-database van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het Natura 2000-gebied Biesbosch op een afstand circa 3,5 km van het plangebied is gelegen (Figuur 3). Andere Natura 2000-gebieden zijn op tenminste 5 km afstand gelegen. Dit zijn Donkse Laagten, Boezems kinderdijk, Oude maas en Oudeland van Strijen.

Figuur 3 Globaal plangebied (rode cirkel) ten opzichte van omliggende Natura 2000-gebieden.
Bron: <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx> (laatst bezocht op 2 maart 2018).

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied ligt buiten beschermde Natura 2000-gebieden. De directe effecten op deze beschermde gebieden in het kader van voorgenomen ontwikkeling zijn dan ook op voorhand uit te sluiten. De indirecte effecten op beide gebieden zijn eveneens op voorhand uit te sluiten, aangezien deze gebieden zich buiten de mogelijke beïnvloedingsafstand bevinden (de mogelijke verstoring door licht, geluid en beweging als gevolg van voorgenomen activiteiten bedraagt maximaal enkele honderden meters) en er geen ecologische relaties zijn tussen het plangebied en de beschermde gebieden.

De stikstofdepositie kan hierop een uitzondering vormen. Tijdens de aanlegfase en in de gebruiksfase kan uitstoot van stikstof kwetsbare natuurgebieden reiken en mogelijk significant negatieve effecten als verzuring en vermesting hebben op de instandhoudingsdoelen aldaar. Omwille van deze mogelijkheid is een toetsing aan stikstofdepositie uitgevoerd met het calculatieprogramma Aeries.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden is geen sprake van meldings- of vergunningsplicht op grond van de Natuurbeschermingswet voor hierboven onderzochte effecten bij een totale emissie van de mobiele werktuigen van 13.000 kg NOx en de 10 transportbewegingen per dag. De depositie blijft dan net onder de drempelwaarde van 0,05 mol N/ha/jaar.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a: In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;

- onderdeel b: De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- onderdeel c: Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuwe wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

3.2 Methode

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- NDFF;
- Soortenatlassen.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld, die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 15 februari 2018 door een deskundig ecoloog van Sweco.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen)en en/of het geschikte biotoop beïnvloed kunnen worden door de voorgenomen activiteit. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel ontheffingsplicht in kader van Wet natuurbescherming van toepassing is. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wnb beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen, zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten, worden niet in het onderzoek betrokken, omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wet natuurbescherming.

3.3 Voorkomende ecotopen

Figuur 4 Ecotopen in relatie tot het plangebied (geel doorbroken lijn). Bron: Google maps.

We1 – Werf

Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit de gemeentewerf en milieustraat. Het terrein is verhard en via een vaste rijrichting kan afval weggebracht worden naar de verschillende plekken daarvoor op het terrein.

G1 – Gebouwen

De gebouwen zijn intensief gebruikt als werkruimte met kantine, werkplaats, stalling en opslag. Ze zijn slecht onderhouden. In hoofdzaak zijn zij opgebouwd uit sandwichpanelen en profielplaten. Op het terrein staan verder een overkapping en een kleine bouwkeet als kantoor. Nabij Bo1 is een uit betonnen mega-block opgebouwde zoutopslag aanwezig.

W1 – Watergang, beschoeid. Gelegen tussen Bo1 en Bo2.

Bo1 – Bomen 1

Een aan zijde werf gelegen bomenrij, bestaand uit een vijftal grote populieren. Een meerderheid van deze bomenrij was reeds verwijderd.

Bo2 – Bomen 2

Een aan zijde begraafplaatsgelegen rij bomen.

Bo3 – Bomen particuliere tuin.

H1 – Haag als landschappelijke inpassing terrein. Aan zijde werf bevindt zich een hekwerk als fysieke afscheiding.

S1 – Struiken op flauw talud. Relatief laag en open.

Be1 – Begraafplaats.

Wo1 – Woonwijk met vnl. laagbouw, maar aan noordzijde ook enkele hoge gebouwen.

Wa1 – Waterzuiveringsinstallatie.

Figuur 5 Gemeentewerf tijdens veldbezoek.

3.4 Planten

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In het gebied zijn geen beschermde plantensoorten bekend uit literatuur of de NDFF (afgelopen tien jaar). Ook het veldbezoek heeft geen waarnemingen opgeleverd van beschermde soorten. Gelet op het type gebruik en de aanwezige sterk verstoorde biotopen lag ook niet in verwachting dat er beschermde soorten aanwezig zouden kunnen zijn. Het plangebied is grotendeels verhard en wordt intensief gebruikt als werf. De haag staat kort op de weg en biedt geen geschikt habitat, net als de struiken op het talud tussen de begraafplaats. Hier is geen ontwikkelde kruidlaag aanwezig (open aangeharkte grond), mede door het intensieve beheer van de locaties. De zone tussen werf en de watergang bestaat uit algemene kruidensoorten en is door grondwerken ongeschikt als biotoop voor beschermde soorten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Gelet op de specifieke standplaatsen van beschermde soorten, hun huidige voorkomen in Nederland alsmede het ontbreken van geschikte biotopen, wordt vastgesteld dat het plangebied geen groeiplaats is voor beschermde soorten. Derhalve is er geen noodzaak voor nader onderzoek of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde vaatplanten.

3.5 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis voor. Uit de NDFF (afgelopen tien jaar) zijn echter nauwelijks waarnemingen uit Papendrecht bekend. Op basis van meer regionale waarnemingen en expert judgement mag vastgesteld worden dat de genoemde en tevens meest algemene soorten van Nederland, hier voor kunnen komen.

Rust en voortplantingsplaatsen

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger gebruiken voornamelijk gebouwen als verblijfplaats. In het gebied staan enkele werkgebouwen, waaronder een groot, gedateerd gebouw met scheuren. Het gebouw wordt intensief gebruikt als werkplaats en heeft daarnaast een kleine kantine en omkleedruimte. Het gebouw is opgebouwd met damwandplaten, zonder spouwmuur en heeft veel grote open ruimtes. Er is een smalle ruimte tussen de bakgoot en de muur, maar de gladde stalen damwandplaten bieden geen houvast en geschikt leefklimaat voor vleermuizen. Vleermuizen kunnen via dilatatievoegen of scheuren in het gebouw terechtkomen, maar de werkplaats biedt geen mogelijkheden om beschut weg te kruipen en wordt zeer intensief gebruikt. Ook machines draaien in deze ruimte. Het gebouw is, op basis van voorgaande, voor vleermuizen ongeschikt beoordeeld voor alle functies.

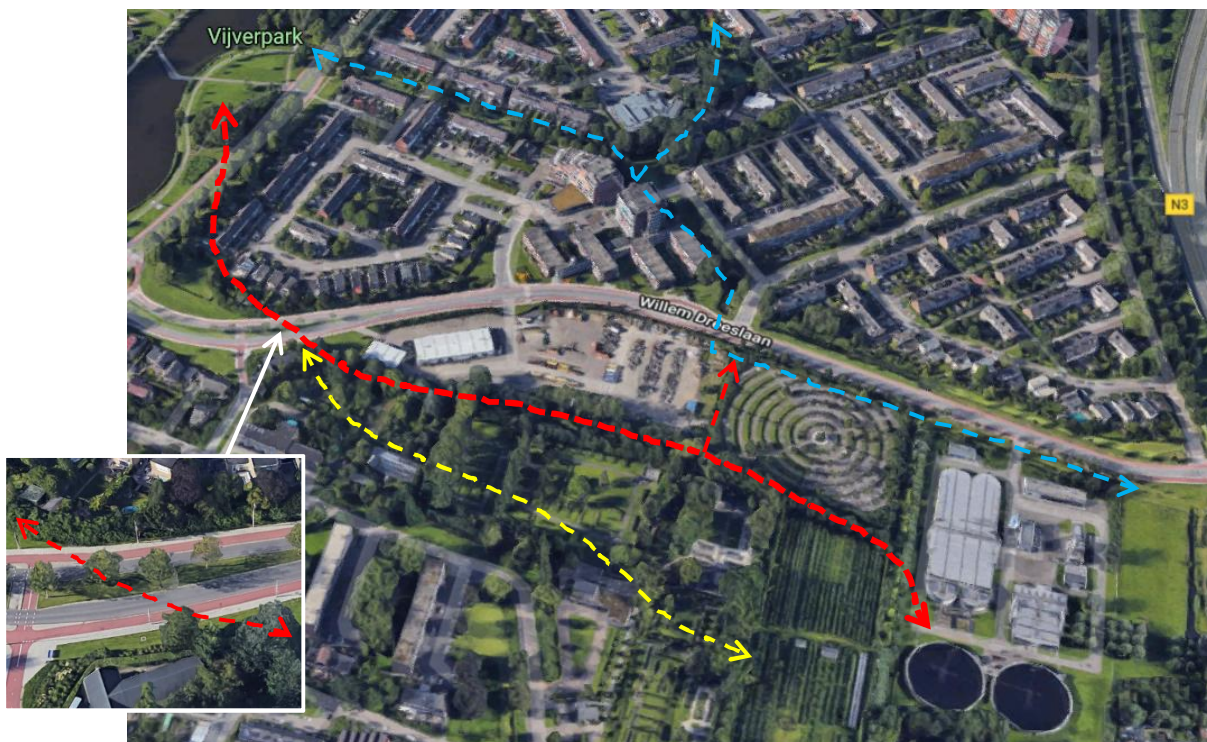
Ruige dwergvleermuis gebruikt hoofdzakelijk bomen als verblijfplaats. In het plangebied staan vijf populieren. Deze bomen zijn gelegen aan andere boomgroepen en langs een watergang. Qua omvang zijn ze voldoende geschikt voor verblijven. De bomen zijn daarom individueel beoordeeld op geschiktheid. In geen van de bomen bevinden zich geschikte invliegopeningen (holen of spleten, of loshangend schors) waarin dieren kunnen verblijven. Ze zijn derhalve ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Overigens zijn er geen voornemens de bomen te verwijderen.

Foerageergebied en vliegroute

Ten zuiden van het plangebied is veel opgaand groen aanwezig. Het betreft globaal het gebied Boven Merwede-waterzuivering-begraafplaats. Hier is een ruime hoeveelheid opgaande vegetatie, zijn windluwe plekken, is open water en is donkerte aanwezig. De omgeving is zeer geschikt als foerageergebied voor genoemde soorten. Foerageergebied voor vleermuizen is ook meer te vinden in de zuidelijke gelegen woonwijk alsmede ten noorden van de Willen Dreeslaan. Het plangebied zelf heeft mogelijk alleen een functie als foerageergebied langs de randen van het terrein, waarlangs opgaande groenstructuren aanwezig zijn. Echter, door aanwezigheid van verlichting wordt verwacht dat dit zeer beperkt het geval zal zijn. Gelet op de beperkte functie als foerageergebied voor vleermuizen en de ruime aanwezigheid van geschikt foerageergebied buiten dit terrein, zullen significant negatieve effecten niet aan de orde zijn als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

Het plangebied is niet gelegen binnen een lijnvormige groenstructuur, maar is wel omgeven door opgaande vegetatie (zie figuur 6) die dienst kan doen als geleidende structuur. Vleermuizen kunnen via het boschage aan de zuidzijde (rode en gele route) van het terrein, richting noordelijke woonwijk vliegen. In de middenberm van de oversteek (insteek onderstaande afbeelding) staan lantarenpalen, maar zijn ook bomen aanwezig die verlichting deels afschermen en temperen. Gewone dwergvleermuis is minder verstoringsgevoelig voor verlichting en kan hier potentieel de weg oversteken. Via de zuidzijde (gele route) van het gebied kan deze potentiële oversteek ook bereikt worden. Er is geen sprake van een essentiële vliegroute, omdat er een alternatief aanwezig is. Er zijn derhalve geen negatieve effecten met betrekking tot een eventuele vliegroute op deze locatie.

Uit het groenbeleidsplan is op te maken dat er een groenblauw netwerk aangewezen is langs de noordoosthoek van het plangebied (blauwe route). Deze plek is potentieel bereikbaar via het struweel tussen het plangebied en de begraafplaats aan de oostzijde van het plangebied. De potentiële oversteek is evenwel bereikbaar via een noordelijke route, langs de noordzijde van de begraafplaats. Hoewel er alternatieve routes zijn, ligt het groenblauwe netwerk precies langs het plangebied. Verstoring van die locatie, bijvoorbeeld door uitstralende verlichting, kan negatief effect hebben op vleermuizen aldaar. Echter, de ligging van deze groenblauwe route is voor vleermuizen reeds niet de meest logische keuze. Het is een relatief druk en open stuk, waarbij de afstand tussen opgaande bomen groter is dan in het wegdeel ten noorden van de begraafplaats. De weg is tevens in zijn geheel verlicht. Er zijn derhalve voldoende alternatieve mogelijkheden voor vleermuizen om hier de weg te passeren, vandaar dat van negatieve effecten geen sprake is. Wel blijft de aanwijzing van het groenblauwe netwerk. Deze wordt nader toegelicht in het hoofdstuk 4.5.

Figuur 6 Potentiele vliegroutes (rood) en mogelijk alternatief (geel). De blauwe lijn laat het Groenblauwe netwerk zien, zoals vastgelegd in het Groenbeleidsplan. Dit wordt nader behandeld in hoofdstuk 4.5. Deze structuur leent zich mogelijk ook als potentiële vliegroute.

3.6 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen van overige zoogdieren. Deze zijn op basis van de NDFF (behalve aanwezigheid van de bever in de Beneden-Merwede) ook niet te verwachten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het plangebied is volledig verhard en heeft een dynamisch karakter, waarbij veel containers, pallets en ander opgeslagen materiaal met grote regelmaat verplaatst worden. Het is daarom niet te verwachten dat beschermde soorten anders dan enkele 'Andere soorten' aanwezig zijn. Deze 'Andere soorten' zijn, indien beschermd, provinciaal vrijgesteld vanwege hun algemene voorkomen en hun landelijk zeer gunstige staat van instandhouding. De ontwikkeling heeft geen effect op de staat van instandhouding van deze soorten.

De groenstrook tussen plangebied en de begraafplaats bieden vanwege beperkte omvang en het verstoorde karakter geringe potentie voor enkele soorten, zoals voor konijn en egel. Eventuele aanwezige beschermde zoogdieren zullen behoren tot de provinciaal vrijgestelde 'Andere soorten' van wie de staat van instandhouding niet in het geding is. Overigens blijft deze groenstrook gehandhaafd. Er zijn, gelet op bovenstaande, geen negatieve effecten op overige zoogdieren te verwachten.

Figuur 7 Opslag op het terrein biedt nauwelijks potentie voor soorten. Enkel een paar zeer algemene soorten kunnen hier beperkt en veelal alleen tijdelijk gebruik van maken.

3.7 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Broedvogels

Gelet op het ongeschikte, zeer dynamische karakter van het terrein worden er weinig potenties aan het plangebied toegekend voor vogels. Alleen enkele algemene soorten komen mogelijk in het gebied voor. Het betreft bijvoorbeeld de winterkoning, roodborst, merel, Turkse tortel en meerkoet.

Vogels met jaarrond beschermde nesten of rustplaatsen

In het plangebied zijn geen (potentiele) nesten of rustplaatsen aangetroffen van deze soorten, ook niet in de bomen aan de zuidzijde van het plangebied. De gebouwen zijn niet geschikt voor soorten als gierzwaluw en huismus, omdat zij geen ruimtes hebben om in weg te kruipen (zoals bij een pannendak of in nissen mogelijk kan zijn). Bovendien zullen de stalen dak- en wandbeplating te heet worden als nestplaats. Mogelijk dat wel buiten het plangebied aan de zijde van de begraafplaats kleine roofvogels en uilen voorkomen, zoals de sperwer en ransuil.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Broedvogels

Negatieve effecten op algemene broedvogels kunnen redelijkerwijs voorkomen worden door buiten het broedseizoen – dit is globaal de periode half maart-half juli – uit te voeren. Opgemerkt moet worden dat de wetgeving geen datumgrenzen kent en dat broedende vogels ook buiten deze datumgrenzen beschermd zijn.

Vogels met jaarrond beschermde nesten of rustplaatsen

Vanwege het ontbreken van (potentieel) jaarrond beschermde nesten voor vogels zijn effecten vanuit de voorgenomen ontwikkeling niet te verwachten. Mogelijk dat wel nesten en rustplekken van sperwer en ransuil bij de begraafplaats voorkomen. Zij zullen, indien aanwezig, reeds op voldoende verstoringsvrije afstand voorkomen tot het plangebied. Het plangebied vervult verder, gelet op de inrichting van het terrein, geen essentiële rol als leefgebied voor deze soorten.

Nader onderzoek naar vogels met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen is niet noodzakelijk. Een ontheffing is het kader van de Wet natuurbescherming is ook niet nodig.

3.8 Amfibieën en reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in het plangebied en directe omgeving geen waarnemingen van beschermde reptielen bekend zijn. Tijdens het veldbezoek zijn deze ook niet aangetroffen. Zij worden er ook niet verwacht aangezien geschikt habitat voor deze soorten ontbreekt,

Van beschermde amfibieën zijn in de omgeving alleen bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander bekend (NDFF, afgelopen drie jaar). Andere soorten worden, gelet op hun habitateisen en de aanwezige terreincondities, niet verwacht.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Het plangebied maakt geen deel uit van het leefgebied van reptielen. Enkele algemeen voorkomende amfibieën komen mogelijk sporadisch voor. De sloot is ongeschikt door aanwezigheid van een hoge beschoeiing, die voor amfibieën fungeert als barrière. Het kan geen dienst doen als voortplantingswater. Als leefgebied biedt het terrein hooguit aan de buitenranden (groenstrook tussen plangebied en begraafplaats) geringe mogelijkheden voor zeer lage aantallen dieren. De genoemde 'Andere soorten' zijn echter provinciaal vrijgesteld vanwege hun algemene voorkomen. De ontwikkeling heeft geen negatieve effecten op de staat van instandhouding. Nader onderzoek naar reptielen of amfibieën of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, zijn derhalve niet noodzakelijk.

3.9 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In het plangebied zijn geen beschermde soorten vissen bekend. Gelet op de huidige verspreiding van beschermde vissen en het ontbreken van geschikte watergangen in het plangebied (frequent geschoond en weinig natuurlijk) kan met zekerheid het voorkomen van beschermde vissoorten uitgesloten worden in het plangebied.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er komen geen beschermde vissen voor in het plangebied. Bovendien blijft de aanwezige watergang onaangetast. De ontwikkeling heeft geen negatieve effecten op beschermde vissen. Nader onderzoek naar beschermde vissen of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is derhalve niet noodzakelijk.

3.10 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in het plangebied en directe omgeving geen waarnemingen van beschermde soorten ongewervelde bekend zijn. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen soorten aangetroffen. Ook worden deze niet in het plangebied verwacht, aangezien geschikt leefgebied voor beschermde ongewervelden (zoals specifieke waardplanten) ontbreekt en/of de locatie buiten het bekende verspreiding ligt.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Gezien de ongeschiktheid van het plangebied als leefgebied voor beschermde soorten alsmede de afwezigheid van beschermde ongewervelden binnen het plangebied, zijn negatieve effecten door de voorgenomen ontwikkeling op deze soorten uit te sluiten. Nader onderzoek en een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

- Provinciaal beleid:
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS);
 - Gebieden buiten het NNN, bijvoorbeeld weidevogelgebieden;
- gemeentelijk beleid.

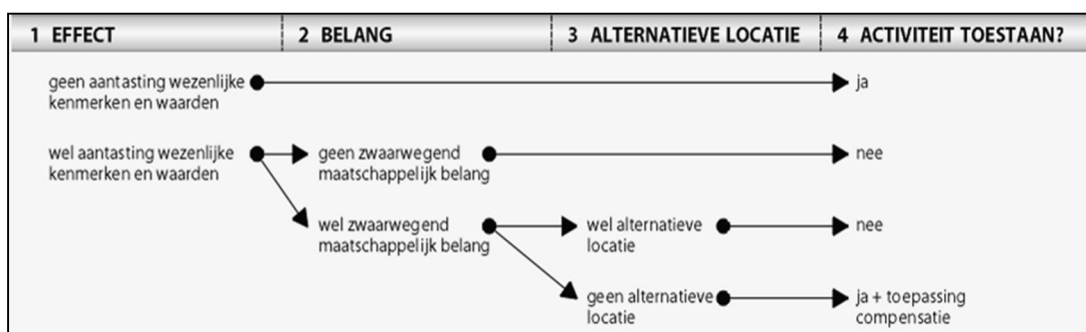
4.2 Natuurnetwerk Nederland

4.2.1 Toetsingskader

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN voor provincie Zuid-Holland is vastgelegd in het Programma ruimte (geconsolideerde versie, in werking per 19 januari 2018).

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN-gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In provincie Zuid-Holland is de externe werking van het NNN niet van toepassing.

Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Schema: Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

Weidevogel- en ganzenfoerageergebieden

In het kader van het provinciaal beleid van Zuid-Holland en Noord-Holland zijn belangrijke weidevogelgebieden aangewezen. Op deze gebieden is het 'nee-tenzij-beginsel' van toepassing. Bij netto aantasting/verstoring is er sprake van compensatieplicht en moet er sprake zijn van groot openbaar belang en geen alternatieven. Voor ganzenfoerageergebieden is het nee-tenzij beginsel niet van toepassing. De aanwijzing heeft geen consequenties in het kader van ruimtelijke orderingsprocedures.

Strategische reservering natuur

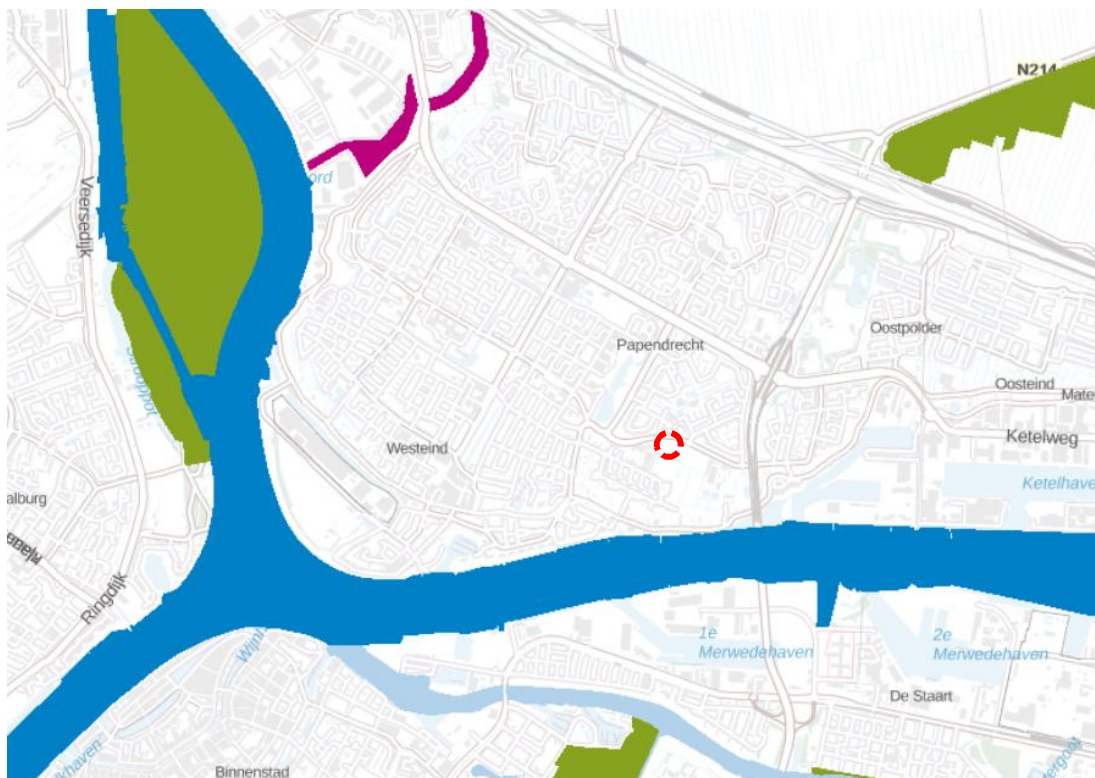
Dit betreft agrarische gebieden die in provincie Zuid-Holland zijn aangewezen in het kader van internationale verplichtingen, maar geen deel uitmaken van het NNN. Deze gebieden vallen onder het 'nee-tenzij-beginsel'.

4.2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van NNN-gebieden en de gebieden buiten de NNN is gebruik gemaakt van de provinciale viewers van provincie Zuid-Holland. Uit deze database blijkt dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het NNN, weidevogel- en/of ganzenfoerageergebieden of gebieden die vallen onder de 'strategische reservering natuur' (zie figuur 8 en 9). In de directe omgeving zijn ook geen gebieden aangewezen die hiervan deel uitmaken.

4.2.3 Analyse en toetsing effecten

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het NNN en 'gebieden buiten de NNN'. In provincie Zuid-Holland is de externe werking niet van toepassing. Nader onderzoek in de vorm van een 'nee, tenzij, procedure' is derhalve niet noodzakelijk.

Gebieden Natura 2000

Natuurnetwerk Nederland

 Bestaande en nieuwe natuur

 Ecologische verbinding

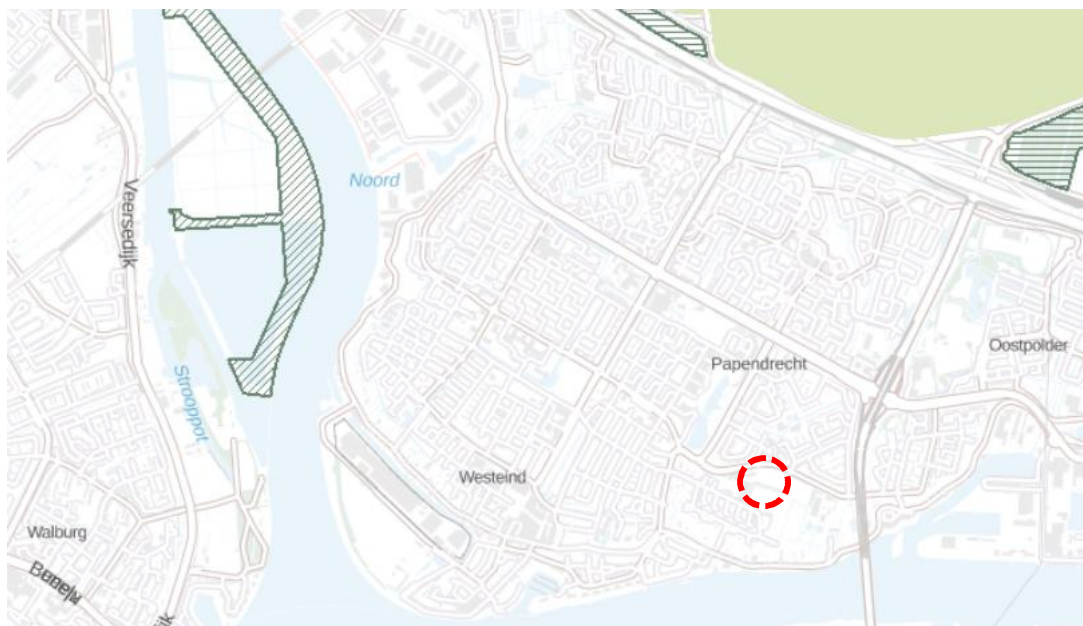
 Blijvend agrarisch gebied binnen Natura2000-

 Waternatuurgebied

 Grote wateren en Noordzee

 Globaal plangebied

Figuur 8 Uitsnede NNN, Provincie Zuid-Holland.

Strategische reservering natuur PV

Belangrijk weidevogelgebied PV

RODS opgave 2013-2019

Natuurbeschermingsorganisaties

Natuurmonumenten

Staatsbosbeheer

ZH Landschap

Globaal plangebied

Figuur 9 Uitsnede ligging plangebied ten opzichte van overige beleidsmatig beschermde natuurgebieden, Provincie Zuid-Holland.

4.3 Gemeentelijk beleid

4.3.1 Toetsingskader

Groenbeleidsplan

Het plangebied ligt in gemeente Papendrecht. De gemeente heeft een Groenbeleidsplan 2015-2024 opgesteld. Dit is een uitwerking van het groenbeleid vanuit de structuurvisie. De visie sluit aan op bestaand beleid, maar is aanvullend gericht op (ecologische) groenstructuren. Hiervoor is het 'groenblauwe netwerk' opgesteld.

Houtkap

In de gemeente geldt de Bomenverordening 2013. Ook is er Groen kaart opgesteld met hierop aangegeven welke waarde bomen binnen de gemeente vertegenwoordigen. Indien bomen niet op de kaart voorkomen, is er geen vergunningsplicht.

Figuur 10 Groene kaart. De rood doorbroken lijn geeft globaal het plangebied weer.

4.3.2 Inventarisatie

Groenbeleidsplan

De ontwikkeling vindt plaats buiten de aangewezen gebieden van het groenblauwe netwerk. Ook valt het buiten de aanwijzing van de visie voor de Kerkbuurt (zie Figuur 12). Wel sluit het plangebied aan op het groenblauwe netwerk (gele doorbroken cirkel). Het doel van het Groenbeleidsplan met betrekking tot ecologie is het behoud en versterken van ecologische samenhang.

Houtkap

Er komen geen waardevolle bomen voor in het plangebied.

Figuur 11 Groenblauwe netwerk binnen de gemeente Papendrecht. Het plangebied (rood doorbroken lijn) ligt buiten de contouren van het aangewezen netwerk (groen doorbroken lijn).

5 Omgeving Kerkbuurt (te ontwikkelen park)

De omgeving van de Grote kerk, de begraafplaats aan de dijk en het grote wiel is een plek met een sterk historisch karakter. Thans is de plek slecht ervaarbaar en nauwelijks bereikbaar. Door de plek te ontsluiten en te verbinden met de omgeving, zal de plek beter gaan functioneren.

Opgaven:

- Vergroten van de samenhang van de verschillende elementen;
- Maken van doorgaande paden die het mogelijk maken het gehele gebied te beleven en te doorkruisen (van dijk langs de begraafplaats tot de Willem Dreeslaan);
- Het wiel uitbaggeren, vergroten en toegankelijk maken. Hier ligt het accent op de natuurontwikkeling (flauwe taluds op zonnige zijde).

Beheer:

- Een beheerplan opstellen;
- Intensief beheer (rond de kerk, etc) en extensief door elkaar;
- Rond het wiel beheer echt richten op het creëren van natuurwaarden.

Aanpak:

- Gesprek aangaan met eigenaren en gebruikers in het gebied om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor deze plek, ontmoetingen met het accent op samen kansen definiëren en benutten!;
- Bij eventueel mee willen werken een schetsontwerp opstellen en communiceren met deze groep;
- Bij akkoord communiceren met overige gebruikers en bewoners in de omgeving;
- Vervolgens uitwerken in inrichtingsplannen en beheerplannen;
- Toetsen op beleidsdoelen.
- Deze bespreken en doornemen met eigenaren, gebruikers en de buurt en eventueel aanpassen.

Figuur 12 Visie Kerkbuurt met globaal weergegeven het plangebied (rood doorbroken lijn).

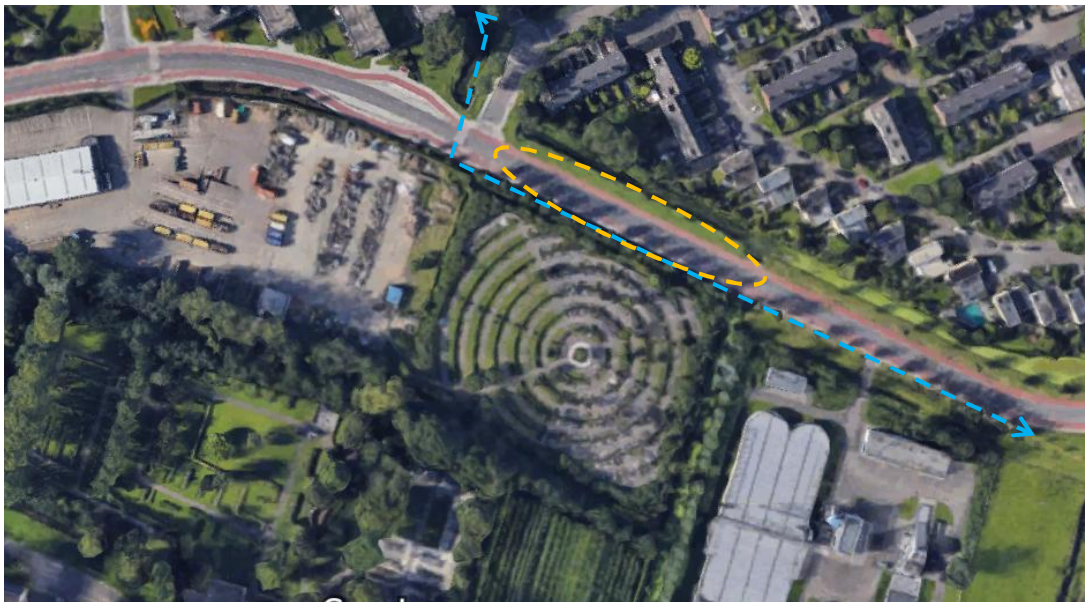
4.3.3 Analyse en toetsing effecten

Groenbeleidsplan

De aangewezen groenblauwe structuur tussen Kerkbuurt en Vijverpark ligt niet op de meest potentieel geschikte locatie aan dit deel van de Willem Dreeslaan. Voor het ecologisch functioneren van de groenblauwe structuur is een zo kort mogelijke wegovertopping en zo weinig mogelijk verlichting nodig, zodat er geen of minimale barrièrewerking is voor vleermuizen. Het kruispunt waarop deze nu aangewezen is, is juist ruim van opzet en verlicht. Een meer logische oversteek is het wegdeel ten noorden van de begraafplaats (zie afbeelding 13). De afstand tussen de boomkronen is hier korter, de locatie ligt meer beschermt en heeft minder last van verstoring door licht (al is ook hier verlichting aanwezig).

In het Groenbeleidsplan wordt beschreven dat niet alle ecologische kansen bekend zijn. Bij de vaststelling van het document is hiervoor extra aandacht gevraagd. Dit lijkt ook te gelden voor deze locatie, waarbij op voorhand het beleidsmatige groenblauwe netwerk niet overeenkomstig is met de daadwerkelijke potentie. De ontwikkeling van het plangebied lijkt geen belemmering op het aangewezen groenblauwe netwerk, omdat een eventuele vlieg-route niet bij het plangebied, maar ten noorden van de begraafplaats. Er is derhalve geen negatief effect op het opgestelde beleid.

Met de ontwikkeling kan een positieve bijdrage geleverd worden aan het groenblauwe netwerk door de hoeveelheid verlichting te beperken en minder verstorende verlichting (amberkleurig) te verkiezen boven traditionele kleuren. Ook kan de ontwikkeling aangewend worden om de wal bij de begraafplaats verder te ontwikkelen tot volwaardige groenstructuur. Het voorgenomen plan een wandelpad (zie figuur 12) aan te leggen aan zijde begraafplaats komt dan ook beter tot zijn recht.

Figuur 13 Groenblauwe netwerk (blauwe doorbroken lijn, overgenomen uit het Groenbeleidsplan) en potentieel meer geschikte oversteek (oranje doorbroken lijn).

Houtkap

Er worden binnen de voorgenomen ontwikkeling geen bomen gekapt. Derhalve heeft er geen nadere analyse en toetsing plaatsgevonden aan dit onderdeel.

5 Conclusies

Wet natuurbescherming

Natura 2000-gebieden

Er zijn geen Natura 2000-gebieden aanwezig in of in de nabijheid van het plangebied. Derhalve zijn er geen effecten te verwachten op deze gebieden. Een uitzondering hierop maakt mogelijk verzuring of vermesting. Een separate toetsing geeft hierover uitsluitel.

Soortenbescherming

- Er komen beschermde soorten voor in of in nabijheid van het plangebied. Dit betreffen mogelijk enkele soorten vleermuizen en algemene broedvogels. Voor geen van deze soortgroepen maakt het gebied essentieel leefgebied uit.
- Er zijn geen effecten op broedvogels te verwachten wanneer uitvoering plaatsvindt buiten het broedseizoen. Dit betreft globaal de periode 15 mei tot en met 15 juli. Opgemerkt moet worden dat de wetgeving geen datumgrenzen kent en dat broedende vogels ook buiten de datumgrenzen beschermd zijn.
- Er komen enkele beschermde soorten voor, waarvoor provinciale vrijstellingen gelden vanwege hun algemeenheid en landelijk gunstige staat van instandhouding. Dit betreft soorten als de bruine kikker, kleine watersalamander, konijn en egel. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht Wet natuurbeschermingswet bij ruimtelijke ingrepen.
- Voor de aanleg geldt altijd en voor alle soorten de zorgplicht.

Natuurbeleidskaders

Natuurnetwerk Nederland

De voorgenomen ingreep heeft geen effect op beschermde gebieden in het kader van het NNN en 'gebieden buiten de NNN'. Het plangebied ligt buiten de begrenzing van aangewezen gebieden. In provincie Zuid-Holland is de externe werking van het NNN niet van toepassing. Nader onderzoek in de vorm van een 'nee, tenzij, procedure' is derhalve niet noodzakelijk.

Gemeentelijk natuurbeleid

Er is gemeentelijk beleid van toepassing. Het betreft het groenbeleid, zoals omschreven in de Groenbeleidsplan 2015-2024. Hoewel de ontwikkeling plaatsvindt buiten de aangewezen gebieden uit het Groenblauwe netwerk, ligt één van de ecologische structuren tegen de noordoostzijde van het plangebied aan. Om negatieve effecten op het functioneren van deze ecologische structuur te voorkomen, is het noodzakelijk dat hier geen (extra) uitstralende verlichting op valt. Dit kan voorkomen worden door verlichting hier achterwege te laten, dit te bundelen of af te wenden.

Samenvattende tabel

	Effecten	Nader veld onderzoek	Nader effect onderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Wet natuurbescherming, Natura 2000-gebieden (m.u.v. stikstofdepositie)	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen
Wet natuurbescherming, soortenbescherming	Algemene soorten Broedvogels	Geen	Geen	Zorgplicht Uitvoeren buiten broedseizoen of plangebied vrijgeven o.b.v. ecologische check voorafgaande aan de werkzaamheden.	N.v.t.
(Wet natuurbescherming, houtopstanden)	Geen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Natuurnetwerk Nederland	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen
Gebieden met natuurwaarden buiten de NNN	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen
Gemeentelijk beleid	Groenblauwe structuur	Geen	Geen	Geen (uitstralende) verlichting. Zo nodig bundelen of afwenden.	Geen

* mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen

Referenties

Geraadpleegde literatuur

Bosch Slabbers Landschapsarchitecten, W. Bouw & P. v. Dijk (2014). Groenbeleidsplan Papendrecht 2015-2024. Bosch Slabbers.

Geraadpleegde websites

- <https://ndff-ecogrid.n>
- <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>
- <https://www.papendrecht.nl>
- <https://groenekaartpapendrecht.nl>